

<p>روژنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین المللی ISO9001:2008</p>	<p>حَدِث رُوز: سَفینه امام صادق (ع): سلامت بودن نعمتی است (گرائنها) که انسان از ادای شکر آن عاجزو ناتوان است.</p>	<p>پلک احساس: سعدی هر که را در خاک غربت پای در گل مانند ماند گو دگر در خواب خوش بینی دیار خویش را</p>
<p>امروز در تاریخ:</p> <ul style="list-style-type: none"> روز بزرگداشت پروین اعتصامی دیاربان شیمیایی شهر حلبچه توسط رژیم بعث عراق (۱۳۶۶ ش) مرگدشت حاج سیداحمد خمینی (۱۳۲۳ ش) مرگدشت افشین بداللهی ترانه سرا (۱۳۹۵ ش) انتخاب شهر قزوین به جای تبریز به عنوان پایتخت ایران (۹۵۴ ق) 	 <p>شاپاه: ISSN1۷۳۵-۳۶۳۷ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamdaily.ir پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir</p>	
<p>تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدير، شماره ۱۲۹ تلفن: ۰۲۱ - ۲۳۰۴۰۰۰ سازمان شهرداری تهران: ۴۵۸۹۷ آمور مشترکین: ۴۴۲۶۹۰ پیامک: ۳۰۰۱۱۴۰ چاب: به صورت همزمان در تهران و شهرستان ها (چاپخانه های روزنامه جام جم)</p>	<p>Sunday - 2020 March 15 دیگر استان ها ۱۰۰۰ تومان - تهران والبرز ۲۰۰۰ تومان - شماره ۵۶۲۳ استان تهران والبرز ۲۰۰۰ تومان - سال بیستم - شماره ۱۶ صفحه ۲۰ رجب ۱۴۴۱ اسفند ۱۳۹۸ ۲۰ رجب ۱۴۴۱ ۱۶ صفحه سال بیستم - شماره ۵۶۲۳ استان تهران والبرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان ها ۱۰۰۰ تومان</p>	

گفت‌وگو با رامتین خدایپناهی، بازیگر و مجری تلویزیون در روزهای بحران کرونا

تهدید پلاستیکی کرونا را جدی بگیریم

روزها کیسه‌های نایلونی و دستکش‌های یک‌بار مصرف به نوعی ما را از ابتلا به کرونا مصون می‌کند. حالا همه زندگی ما پیچیده شده در نایلون. الان دیگر همه، چالش نه به پلاستیک و رها نکردن زباله در کوچه و خیابان را فراموش کرده‌ایم. حتماً با خودتان دستکش‌های یک‌بار مصرف رها شده در معابر را دیده‌اید یا عکس‌شان را. اکنون موضوع این است که این دستکش‌های رها شده، باعث سرایت سریع بیماری به دیگران می‌شود.

اما جدای از این موضوع بهتر است به یک موضوع دیگر هم گوشه ذهنمان فکر کنیم؛ بعد از فروکش کردن موج کرونا، با این همه کیسه نایلون مصرف شده چه باید کرد؟ چقدر باید تلاش چند برابری کرد تا دوباره مردم چالش نه به پلاستیک را به یاد آورند؟ اصلاً چرا در شرایط بحرانی حجم استفاده از کیسه‌های نایلونی بیشتر شد؟ چرا دوباره چند خرید را در یک کیسه نمی‌گذاریم یا اصلاً چرا برای حل خریده‌ها از کیسه پارچه‌ای استفاده نمی‌کنیم؟ سراسر استرین جواب این است که ترسیده‌ایم و انسان در مواقع ترس بر اساس هورمون استرس تصمیم می‌گیرد، هورمون‌هایی که فقط بقای ما در لحظه حال را تضمین می‌کنند و به آینده کاری ندارند؟ اما آیا می‌توان آینده را نادیده گرفت؟

طاهره آشتیانی روزنامه‌نگار

داستان سیروس خان و سایرین خصوصاً دستیار ویژه

امید مهدی نژاد طنزنویس

سیروس خان ساق السلطنه والی تفت روزی احساس کرد تصمیمات و سیاست‌هایش بی‌اثر شده و موجب اصلاح امور ولایت نمی‌شود. پس دستیار ویژه خود را به حضور خواند و گفت: ای دستیار ویژه، تصور می‌کنم متوجه است یک یا چند تن از نایبان و معاونان خاصان درگاه اسرار مدیریت ما را فاش می‌کند و موجب می‌شود تصمیماتی که می‌گیریم فاقد اثر لازم گردد و امور ولایت اصلاح نگردد و من نمی‌دانم او کیست یا آنها کیستند. به نظر تو چه باید بکنم؟ دستیار ویژه گفت: به نظر من باید به تعداد نایبان و معاونان خاصان درگاه و همه اشخاصی که به آنها ظن می‌رسانید، خبری را تحلیلی فیک جعل کرد و برای آنان ارسال کنید. آن‌گاه هرکدام از خبرها که فوراً وارد شد و منتشر گشت و در سطح جامعه به گوش رسید مطمئن می‌شوید که کدامیک از آنها لوده‌دهنده اسرار مدیریت شماست. سیروس خان از این راه حل استقبال کرد و همان شب به تعداد اطرافیان خود که به آنها ظن بود اخبار و تحلیل‌های فیک ساخت و برای آنها ارسال کرد. سپس به مدت چندین هفته کانال‌های خبری و گروه‌های فعالان را زیر نظر گرفت تا ببیند کدام یک از آنها اخبار مجعول در آنها منتشر می‌شود. اما در کمال تعجب هیچ‌یک از آنها را در کانال‌ها و گروه‌ها مشاهده نکرد. پس از مدتی با خود اندیشید بیهوده به نایبان و معاونان و خاصان درگاه و کاسه‌لیسان بدگمان بوده‌است. در نتیجه یک مهمانی بزرگ ترتیب داد و همه نایبان و معاونان و خاصان درگاه و آقا زادگان و مترطبان و رانت‌خواران را دعوت کرد و موضوع را با آنها در میان گذاشت و به خاطر آن که بیهوده به آنان بدگمان بوده‌است از آنان عذر خواست. آنان نیز عنوان داشتند جای نگاری نیست و دستیار ویژه قبلاً آنها را یاد بگیرند قادر داده‌است. سپس به صرف شام پرداختند و از همدلی و همراهی دوباره خود، لذتی دوباره بردند.

دولت و تمام سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر کار را بگیرند، راهکار ارائه کنند و این برنامه بلندمدت باشد و با تغییر ملاً رئیس جمهور و وزرا تغییر نکند. از طرفی باید دولت از قوه قهریه استفاده کند. مثلاً جریمه کردن و البته این را هم بگویم باید راه‌های جایگزین هم باشد. مثلاً وقتی می‌گوییم از پلاستیک استفاده نکنید، کیسه‌های پارچه‌ای یا جنس دیگری جایگزین شده باشد. نمی‌توان دست مردم را بست و گفت حال هر جور خودت می‌دانی شنا کن! مردم دستکش‌های یک‌بار مصرف را در معابر رها می‌کنند؛ چون فرهنگ اجتماعی ما به شدت ضعیف و ناپایدار است و با تلنگری تغییر می‌کند. از طرفی به نظر ما مردمی هستیم با حافظه کوتاه مدت، چون

دولت و تمام سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر کار را بگیرند، راهکار ارائه کنند و این برنامه بلندمدت باشد و با تغییر ملاً رئیس جمهور و وزرا تغییر نکند. از طرفی باید دولت از قوه قهریه استفاده کند. مثلاً جریمه کردن و البته این را هم بگویم باید راه‌های جایگزین هم باشد. مثلاً وقتی می‌گوییم از پلاستیک استفاده نکنید، کیسه‌های پارچه‌ای یا جنس دیگری جایگزین شده باشد. نمی‌توان دست مردم را بست و گفت حال هر جور خودت می‌دانی شنا کن! مردم دستکش‌های یک‌بار مصرف را در معابر رها می‌کنند؛ چون فرهنگ اجتماعی ما به شدت ضعیف و ناپایدار است و با تلنگری تغییر می‌کند. از طرفی به نظر ما مردمی هستیم با حافظه کوتاه مدت، چون

زخم روی زخم

زینب مرتضایی فرد

فرهنگ و هنر

❖ می‌شود روزهای پایانی سال چندین و چند داستانی مفصل نوشت از ماجرای پوسترها. بله، درست خواننده‌اید، پوسترها! همین صفحات کاغذی تقریباً بزرگی که روزگاری تنها برای اطلاع‌رسانی از یک رویداد تهیه می‌شدند اما حالا ابعاد هنری هم به خود گرفته و شده‌اند ابزاری برای بیان حرف‌ها، انتقادات و نظرات طراحان، هرچند افزوده شدن بعد هنری، آموزشی یا هر چیز دیگری به پوسترها، کارکرد اولیه و مهمشان یعنی اطلاع‌رسانی را از آنها نمی‌گیرد و باید قبل از هر چیز خبری اطلاع‌رسانی، درخواست پاتیلیقی را در خود داشته باشند، همه این کارکدها از قرن نوزدهم تا امروز که ۲۰ سال از قرن بیست و یکم را پشت سر گذاشته‌ایم، بر دوش پوسترها هستند و به‌رغم وجود رسانه‌های جدید هنوز هم پوسترها حرفی برای گفتن دارند.

❖ وقتی همه کی‌ی کارند

پوسترها در یک دهه گذشته ایران سرگذشت‌های ساده عجیبی دارند، چرا ساده و عجیب؟ چون اغلب کی‌ی‌های دست چندی از نمونه‌های خارجی هستند، کی‌ی‌های کی‌ی‌هایی که البته با اعلام از سوی طراحان خود می‌توانند از واژه کی‌ی‌شانه خالی کرده و بدل شوند به الهام گرفته شده از یک اثر دیگر، اتفاقی که در ایران کمتر رخ می‌دهد و همیشه حاشیه‌های فراوانی ایجاد می‌کند. این حواشی البته اغلب به جایی نمی‌رسند، چند روزی در رسانه‌های پوسترهای کی‌ی‌ شده دست به دست می‌چرخند و بعد هم خیلی زود فراموش می‌شوند. شاید هم همین سهل انگاشته شدن هاست که موجب می‌شود عده‌ای آثار نقاشان دیگر کشورهای جهان را هم کی‌ی کرده و با آن حتی نمایشگاه هم برگزار کنند. خاطراتان هست از چه ماجرابی حرف می‌زنیم دیگر، همین امسال اتفاق افتاده بود و حواشی بسیاری را هم ایجاد کرد.

پوسترهای کی‌ی‌ شده البته اغلب به فیلم‌های سینمایی مربوط می‌شوند، کارگردان‌ها و تهیه‌کننده‌ها هم ظاهراً برایشان چندان مهم نیست که پوستر فیلم کی‌ی‌ از آپ درآمده و از کنار ماجرا ساده می‌گذرند، اگر به طراح پوستر هم بگوییم چرا پوستر کی‌ی‌ طراحی کردی کی‌ی‌ است، خیلی راحت به همین نکته اشاره خواهد کرد که خوب چه ایرادی دارد... بقیه هم همین کار را می‌کنند! حالا این که اگر همه یک حرکت اشتباه را انجام می‌دهند، ما هم به انجامش محق هستیم یا نه ماجرای دیگری است؛ اما آنچه این روزها به‌عنوان پوستر تازه بزرگمهر حسین پور در فضای مجازی دست به دست می‌شود هم جای تامل بسیار دارد. در تصویر پوستر که قصد داشته اتفاقات سیاسی و اجتماعی ایران در سال ۱۳۹۸ را در یک نگاه بررسی کند، زن را می‌بینیم که روی صخره‌ای نشسته و از دست‌ها و سایه‌هایی هم که در گوشه و کنار صخره دیده می‌شوند، می‌توان به این نتیجه رسید که آن زن تنها نیست و دیگری هم از قرار

کاربران فضای مجازی پوستر تازه بزرگمهر حسین پور را که به وقایع سال ۹۸ پرداخته کی‌ی‌ از یک نقاشی معروف دنیا دانسته‌اند؛ این پوستر را از ابعاد مختلف بررسی کرده‌ایم

آنچه اطرافشان گذشته، جان سالم به در برده‌اند. یکی از آنها ماسک هم بر صورت دارد و نشان از حال و هوای کرونایی امروز ماست، اطرافشان اما سیل است و بناهای در حال ویرانی و موشکی که در حال حرکت است تا هواپیمایی را ساقط کند.

❖ پوستر کی‌ی‌ است؟

در فضای مجازی پوستر تازه حسین پور با واکنش‌های متفاوتی روبه‌رو شده است، برخی آن را دوست داشته و سعی کرده‌اند به آن به‌عنوان آینه‌ای نگاه کنند که تمام اتفاقات سال ۹۸ کشورمان را به‌نوعی نشان داده است، برخی دیگر هم طراح را به سیاه‌نمایی محکوم کرده و گفته‌اند اتفاقات و روزهای خوب هم وجود داشته است. اگر قرار باشد برای هر کشوری هر سال چنین پوستر کی‌ی‌ طراحی شود، امکانش خواهد بود. بالاخره همه جای دنیا اتفاقات خوب و بد بسیاری کنار هم رخ می‌دهد.

در کنار این برخوردها، برخی هم حسین پور را به کی‌ی‌ کاری محکوم کرده‌اند. این دسته از کاربران «سرگردان بر فراز دریای مه» تابلوی نقاشی هنرمند سبک رمانتیسیم، کاسپار داوید فریدریش را کنار پوستر حسین پور قرار داده و نوشته‌اند در طراحی پوستر ایده فریدریش در تابلویش کی‌ی‌ شده است. هر چند می‌توان پوستر را از ابعادی متفاوت از «سرگردان بر فراز دریای مه» دید، اما کمی نگاه کردن به دو تصویر در کنار هم نشان می‌دهد کاربران فضای مجازی به درستی این نکته را گفته‌اند. اگر این گرافیسیت در کنار انتشار پوسترش این نکته را هم می‌افزود که از نقاشی فریدریش الهام گرفته است، حالا مورد این همه نقد و هجمه قرار نمی‌گرفت که آقا کی‌ی‌ کردن کار حرفه‌ای و درستی نیست!

❖ این همه اتفاقات است؟

دوباره و این بار از منظر دیگر پوستر حسین پور را نگاه کنیم. این اتفاقات امسال رخ داده است؟ بله، همه می‌دانیم سال سختی را پشت سر گذاشته‌ایم، سالی که حالا در روزهای پایانی‌اش هم با ویروس کرونا سرو کله می‌زنیم و زندگی‌مان از ریتم طبیعی خود فاصله گرفته است. می‌دانیم که جامعه هم نیاز دارد بداند چه روزهای سختی را گذرانده سالی بوده حادثه پشت حادثه، اما راستش اینها را همه می‌دانند.

همه مردم به خاطر دارند نوروز ۹۸ را سیل در برخی استان‌ها شروع شده و هموطنانمان از شمال تا جنوب تحت تاثیر همین سیل، خانه از دست داده و آسیب دیده‌اند. همه واقعه تلخ سقوط هواپیما را به خاطر دارند، اما در کنار این موارد باید مورد دیگری را هم افزود؛ همه یادشان هست همین امسال سردار سلیمانی که نماد عزت و قدرت ایران در کشورهای منطقه و جهان بود و هست، چقدر بی‌رحمانه از سوی آمریکا ترور شده است. چقدر پوستر حسین پور از این اتفاق چیزی دیده نمی‌شود؟ اگر پوستر سیاسی نبوده و قرار

است همه اتفاقات امسال. آن هم فقط تلخ‌هایش را. روایت کند، چرا جای این یکی خالی است؟ چرا گزینشی و با نگاهی خاص تلخ‌ها را انتخاب شده‌اند؟! زخم، زخم است، هنرمند هم می‌تواند زخم‌ها را به جامعه نشان دهد، دست روی زخم‌ها بگذارد، گاهی برای درمانشان و جلب کردن توجه جامعه بر آن زخم‌ها نمک بپاشد، درد و سوزشی را ایجاد کند که همه را به سمت درمان سوق دهد.

پوستر فیلم‌های سینمایی یکی دو سال اخیر ایران که به طور مشخص کی‌ی‌ از پوسترهای خارجی بودند و در فضای مجازی و رسانه‌ها به این موضوع اشاره شده است. طی یک دهه گذشته و با گسترش استفاده از اینترنت و فضای مجازی کاربران خیلی راحت‌تر می‌کی‌ی‌ کارها را می‌گیرند اما فرق چندان به حال آنها ندارد چون هیچ راهکار قانونی وجود ندارد که جلوی این افراد بایستد.

همین امسال کم پوسترهای خلاقانه و خاص منتشر نشدند که اتفاقا به کمبودها و مشکلات هم اشاره داشتند، اما تلاش می‌کردند مردم و جامعه را با امیدی دوباره به این سمت سوق دهند که دست به دست هم بدهیم و مشکلات را حل کنیم. هر وقت از این نوع پوسترها دیدیم فارغ از کی‌ی‌ بودن و نبودنشان اول از خودمان سؤال کنیم: زخم زدن روی زخم مردم واقعا چه دردی را درمان می‌کند؟ ❖

«سرگردان بر فراز دریای مه» اثر کاسپار داوید فریدریش در کنار پوستر تازه بزرگمهر حسین پور